

Živnostenský zákon
v průmyslu komerční
bezpečnosti

Trade Licensing Act of commercial
security service

Jaroslava Gregušová

Bakalářská práce
2005

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta Technologická

Chcela by som sa poďakovať svojmu konzultantovi JUDr. Vladislavovi Štefkovi za poradenstvo pri písaní mojej bakalárskej práci. Za jeho pripomienky a rady pri písaní práce. Za jeho strávený čas, ktorý mi venoval.

Prehlasuje, že som na celej bakalárskej práci pracovala samostatne a použitú literatúru som citovala. a.

V Zlíne, 03. 06. 2005

.....

Jaroslava Gregušová

Abstrakt

Táto práca je venovaná problematike podnikania v oblasti komerčnej bezpečnosti na základe živnostenského zákona č. 455/1991 Z.z. o živnostenskom podnikaní - koncesovanej živnosti. Podávam prehľad podmienok prevádzkovania živnosti v upravených činnostiach. V ďalšej kapitole uvádzam absenciu zákona o súkromných bezpečnostných službách. Podávam obraz o zákone č. 379/1997 Zz. v znení neskorších zákonov o súkromných bezpečnostných službách na Slovensku. V poslednej kapitole sa zaoberám zhodnotením právnej úpravy pre zjednodušenie úpravy v priemysle komerčnej bezpečnosti.

Summary

This my elaborate is devoted to area of business activities into area of commercial security on the base of Trade Licensing Act number 455/1991 statutes at large. In this my elaborate you can find also summary of conditions of pursuit licence determined into different activities.

In the next chapter, Im analyzing absence of Law about Private Security Service Act number 379/1997 statutes largre. into Slovak Republic. In my last chapter Im dealing with analysis of legal regulations into industry of commercial security.

OBSAH

ÚVOD	9
1 ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON V PRIEMYSLE KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI.....	11
DEFINÍCIA BEZPEČNOSTI.....	12
1.1 ŽIVNOSŤ	14
1.2 VŠEOBECNÉ PODMIENKY PREVÁDZKOVANIA ŽIVNOSTI:	14
1.3 ROZDELENIE ŽIVNOSTÍ:	16
1.3.1 Ohlasovacie živnosti.....	16
1.3.2 Koncesovaná živnosť	17
1.4. KONCESOVANÁ ŽIVNOSŤ NA PREPRAVU, NÁKUP, PREDAJ, POŽIČIAVANIE, USCHOVÁVANIE, ZNEHODNOCOVANIE A NIČENIE ZBRANÍ A STRELIVA	18
1.4.1 vývoj, výroba, opravy, úpravy, preprava, nákup, predaj, požičiavanie, uschovávanie, znehodnocovanie a ničenie zbraní	19
1.4.2 Vývoj, výroba, opravy, úpravy, predaj, požičiavanie, uschovávanie, preprava, znehodnocovanie a ničenie streliva	20
1.5 PREVÁDZKOVANIE STRELNÍC.....	21
1.5.1 Zbrojný preukaz	21
1.5.2 Vydanie zbrojného oprávnenia.....	22
1.5.3 Nosenie a držanie zbrane.....	23
1.6 KONCESNÁ ŽIVNOSŤ V NÁUKE A VÝCVIKU V STRELBE ZO ZBRANÍ	23
1.7 ŽIVNOSŤ SPOJENÁ S POSKYTOVANÍM TECHNICKÝCH SLUŽIEB K OCHRANE MAJETKU A OSÔB	24
1.7.1 medzi mechanické zábranné prostriedky patria:	25
1.7.2 elektrické a elektronické systémy	25
1.8 PODNIKY ZAIŠŤUJÚCE STRÁŽENIE MAJETKU A OSÔB, KTORÉ PODNIKAJÚ NA ZÁKLADE ŽIVNOSTI	26
Predmetom záujmu bezpečnosti je ochrana:	26
1.9 ŽIVNOSŤ NA PREVÁDZKOVANIE SÚKROMNÝCH DETEKTÍVNYCH SLUŽIEB ...	27
1.9.1 Miesto súkromných detektívnych služieb v systéme súkromných bezpečnostných agentúr	27
1.9.2 Miesto súkromných detektívnych služieb v právnom štáte	28
2 ABSENCIA ZÁKONA O PREVÁDZKOVANÍ SÚKROMNÝCH BEZPEČNOSTNÝCH SLUŽIEB	30
2. 1 POJEM A PODMIENKY NUTNEJ OBRANY - §13 TRESTNÉHO ZÁKONA.....	31
2.1.1 Podmienky nutnej obrany.....	31
2.1.2 Pojem a podmienka krajnej núdze - § 14 tr. zákona.....	32
2. 2 TRESTNÝ PORIADOK.....	34
3 SLOVENSKÝ ZÁKON O SBS	37
3.1 ZÁKON O SÚKROMNÝCH BEZPEČNOSTNÝCH SLUŽBÁCH.....	37
3.2. TECHNICKÁ SLUŽBA.....	39
3.3 BEZPEČNOSTNÁ SLUŽBA.....	40
3.4 ZÁKON O ZBRANIACH A STRELIVE V SR.....	41
4 ZHODNOTENIE PRÁVNEJ ÚPRAVY PRE ZJEDNODUŠENIE ÚPRAVY V PRIEMYSLE KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI.....	42
5 ZÁVER.....	43
ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	44
ZOZNAM TABULIEK:	46
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	47

ÚVOD

Otázka bezpečnosti v minulosti bola jednou z najvážnejších tém pre spoločnosť ako je aj v súčasnej dobe. Do roku 1989 existoval jednotný československý štát. Politická situácia mala úplne inú podobu ako dnes. Existoval iba jediný zákon, ktorý upravoval tieto služby. Globálnu bezpečnosť, ktorá sa týkala ochranou zdravia, majetku a bezpečnosti bankového sektoru, zabezpečoval štát. Po roku 1989 nastali spoločensko – ekonomické zmeny, zmeny v segmentoch trhu. Trh sa stal voľným pre sektor komerčnej bezpečnosti. Trh umožnil po prvý krát voľný priestor pre bezpečnosť. Po roku 1993 kedy nastal rozpad Československej republiky. Vznikli dve samostatné štáty - Česká republika a Slovenská republika. Rozvíjali sa ako dve nezávislé prostredia.

Vo svojej práci by som chcela podať obraz o živnostenskom podnikaní v Českej republike s porovnaním so situáciou v Slovenskej republike. Výhody a nevýhody v samostatnom zákone, ktoré sa prejavujú v praktických činnostiach. V práci sú rozobrané podmienky udelenia koncesovanej a ohlasovacej živnosti ma prevádzkovanie služieb spojených so sektorom súkromnej bezpečnosti.

Živnostenský zákon prešiel rôznymi úpravami a umožňuje v dnešnej dobe podnikat' v odbore bezpečnostných služieb. Samostatný zákon, ktorý by upravoval činnosť SBS neexistuje. Súkromné bezpečnostné služby získajú oprávnenie na základe vydaných koncesovaných živností. Živnostenský zákon definuje činnosť firiem súkromných bezpečnostných služieb, obsahuje však iba úpravu, ktorá sa dotýka predovšetkým ich činnosti. Absenciou zákona o civilných bezpečnostných službách sa eliminuje úprava živnostenského zákona, ktorá obsahuje určité nedostatky. Živnostenský zákon umožnil vzniku združení súkromných bezpečnostných služieb ako napríklad firma MOBA.

V práci som sa snažila rozobrať podmienky pre podnikanie fyzických a právnických osôb na základe živnostenského oprávnenia v odbore bezpečnosti. V práci, ktorú som si vybrala s názvom Živnostenský zákon v komerčnej bezpečnosti som rozpracovala podmienky pre podnikanie v tomto odbore. Opísala som podmienky pre podnikanie podľa živnostenského zákona č. 455/1991. Priamy zákon, ktorý by popisoval tieto služby neexistuje, preto táto činnosť je upravená živnostenským zákonom.

V tejto práci by som rada oboznámila čitateľa s podmienkami podnikania v odbore priemyslu komerčnej bezpečnosti. Právnou normou a jej použitie v praxi.

1 ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON V PRIEMYSLE KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI

Priemysel súkromných bezpečnostných služieb

Kultúra a štruktúra súkromnej bezpečnosti prenikla do všetkých aspektov modernej spoločnosti. Stalo sa to tým, že boli učené pokroky vo všetkých častiach odborov. Moderná spoločnosť si v dnešnej dobe vyžaduje bezpečné prostredie. Odbor súkromnej bezpečnosti v minulosti aj teraz je jej hlavným prispievateľom.

Rozsah poskytovaných bezpečnostných služieb:

- Strážna služba
- Technika
- Udalosť
- Hardware
- Špeciálne služby

Tieto služby sú priebežne doplňované a menené tak, aby odrážali meniace sa potreby a požiadavky modernej spoločnosti. Pokrok a profesionalita bezpečnostných spoločností „v prevencii strát“ pokračujú v zvyšovaní kvality života modernej spoločnosti. [7]

Dopad priemyslu komerčnej bezpečnosti na spoločnosť

Služby súkromnej bezpečnosti mali a aj budú mať významný dopad na spoločnosť. Členovia spoločnosti si neuvedomujú, ako sú závislí na rôznych sektoroch bezpečnostného odboru, pokiaľ určitý sektor bezpečnosti nezabráni tomu, aby sa niečo stalo im alebo ich majetku. Súkromné bezpečnostné služby nesporne prispievajú k prehĺbeniu ochrany verejného poriadku a bezpečnosti, k ochrane a ostrahe majetku a osôb, čím posilujú právne istoty firiem aj občanov. [7]

Novodobá história odboru súkromných bezpečnostných služieb v Českej republike sa datuje od roku 1990. Vlastná súkromná bezpečnosť ako odbor sa oficiálne konštituovala vydaním „živnostenského zákona“ v roku 1991. Tým sa podiel súkromných firiem venujúcich sa bezpečnostnej činnosti stále zvyšuje. V súvislosti s privatizačným procesom stále narastá úloha súkromnej sféry pri ochrane verejného poriadku a osôb v súkromnom

sektore u právnických aj fyzických osôb.

Definícia bezpečnosti

Existujú rôzne definície pre bezpečnosť, podľa kontextu v ktorom sú používané. Bezpečnosť je ochrana života a zdravia osôb, ochrana majetku všetkého druhu.

Živnostenský zákon

Tento zákon bol veľmi veľa krát novelizovaný. Nové úpravy do živnostenského podnikania nepriniesli mnoho zmien. Vstupom Českej republiky do Európskej únie sa uskutočnila posledná novelizácia živnostenského zákona. Táto novelizácia sa týkala úpravy zákona, ktorý upravuje subjekty či organizácie zo štátov európskej únie, ktoré majú slobodu v podnikaní a poskytovaní služieb. [1]

Právna úprava na prevádzkovanie súkromných bezpečnostných činností v súčasnej dobe nie je komplexná. Živnostenský zákon ako jediný definuje činnosť súkromných bezpečnostných služieb. Zákon sa predovšetkým týka činnosti podľa prílohy č.1

Ostatné citovanie koncesovaných živností:

- o služby súkromných detektívov
- o služby, ktoré poskytujú technické služby k ochrane majetku a osôb
- o podniky zaisťujúce ostrahu majetku a osôb

V oblasti koncesovaných živností využívame tieto odbory:

- o výuka a výcvik v streľbe zbraní
- o osobné a nákladné cestné motorové vozidlá
- o poskytovanie telekomunikačných služieb
- o vývoj, výroba, úprava, preprava, nákup, predaj, požičiavanie, uschovávanie a znehodnotenie vojenských zbraní a streliva
- o prevádzkovanie strelníc

V oblasti viazaných živností delíme na:

- o drezúra zvierat
- o poskytovanie služieb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
- o vodná záchranná služba
- o prevádzkovanie telovýchovných služieb
- o psychologické poradenstvo a diagnostika
- o technicko – organizačná činnosť v oblasti požiarnej ochrany
- o projektová činnosť vo výstavbe
- o montáž, údržba a servis telekomunikačných zariadení
- o montáž, opravy, revízie a skúšky vyhradených elektronických zariadení

V oblasti remeselných živností využijeme skupinu 105:

- o výroba, inštalácia, oprava elektrických strojov a prístrojov
- o výroba, inštalácia, oprava elektronických zariadení

Pri činnosti súkromných bezpečnostných agentúr môžu byť využitá všetka táto činnosť vid' hore uvedená.

V súčasnej dobe sme členmi európskej únie a tak problematiku súvisiacu s európskou úniou musíme poznamenať skúsenosťami s európskymi štátmi. Pretože Česká republika má absenciu zákona o súkromných bezpečnostných službách, preto sa musíme sa riadiť inými regulátormi, ktoré nám túto činnosť upravujú. Súkromné bezpečnostné služby pracujú na komerčnom základe. Svoju činnosť vykonávajú buď ako fyzické alebo právnické osoby. Činnosť súkromných bezpečnostných služieb nemá žiadnu právomoc a svoju činnosť opierajú o právo podnikateľských subjektov na ochranu svojho života a majetku, pričom využívajú právne možnosti dané ústavou, občianskym zákonom,

obchodným zákonem, trestným zákonem a živnostenským zákonem. Tento zákon je jediný ktorý popisuje činnosť firiem priemyslu komerčnej bezpečnosti, ak uvádza ako koncesovanú živnosť. Táto činnosť má odbornú podnikateľskú činnosť opísanú v živnostenskom zákone č. 455/1991 Zz. v znení neskorších zákonov.

V oblasti koncesovaných živností využívame obor výuka a výcvik v streľbe zbraní, poskytovanie telekomunikačných služieb, vývoj, výroba, opravy, úpravy, preprava, nákup, predaj, požičiavanie, uschovávanie a znehodnocovanie vojenských zbraní, streliva a prevádzkovanie strelníc. V oblasti viazaných živností sa využíva poskytovanie služieb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vodná záchranárska služba, psychologické poradenstvo, technicko – organizačnú činnosť v oblasti požiarnej ochrany, projektová činnosť, montáž, opravy a revízia a skúšky vyhradených elektrických zariadení.

V remeselných živnostiach využijeme skupinu 105, na výrobu, inštaláciu a opravy elektrických strojov a prístrojov na výrobu, inštaláciu a opravy elektrických zariadení.

U voľných živností využijeme na výrobu elektrických strojov a prístrojov a elektronických zariadení pracujúcich na malom napätí a elektrického vybavenia, výroba elektronických súčiastok, projektovanie elektrických zariadení, poskytovanie software, činnosť poradcov.

[1]

1.1 Živnosť

Živnosť je upravená v živnostenskom zákone ako že je to: sústavná činnosť, ktorá je prevádzkovaná samostatne, s vlastným menom, vykonávaná na vlastnú zodpovednosť s cieľom dosiahnutia zisku.

1.2 Všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti:

Osoba, ktorá chce začať podnikat' v priemysle komerčnej bezpečnosti alebo vo vid' uvedených živností musí získať živnostenské oprávnenie.

Preukazom živnostenského podnikania je:

1. živnostenský list osvedčujúci splnenie podmienok stanovených týmto zákonom pre prevádzkovanie živností ohlasovacích s údajmi podľa živnostenského registra.
2. koncesná listina s údajmi podľa živnostenského registra, do jej vydania právo mocného rozhodnutia, ktorým bola udelená koncesia.(1)

Preukaz živnostenského oprávnění můžeme nahradit osvědčením, které podnikateli vydá živnostenský úřad na základě jeho žádosti. Osvědčení musí obsahovat:

- a) meno a priezvisko fyzickej osoby, rodné číslo, dátum narodenia, bydlisko
- b) u právnickej osoby je nutné uviesť obchodnú firmu, jej názov, sídlo, predmet podnikania, dobu na ktorý bol preukaz živnostenského oprávnění vydaný a identifikačné číslo
- c) evidenčné číslo živnostenského oprávnění alebo koncesnej listiny

Podnikateľ môže prevádzkovať živnosť prostredníctvom zodpovedného zástupcu. Zodpovedným zástupcom je fyzická osoba, ktorého určí podnikateľ. Za riadne prevádzkovanie živnosti a za dodržiavanie živnostensko - právnych predpisov zodpovedá zástupca, ktorý je k podnikateľovi v zmluvnom vzťahu. Vzťahuje sa to aj na člena štatutárneho orgánu. Poverený zodpovedný zástupca musí spĺňať všeobecné aj zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti. Od zodpovedného zástupcu sa nevyžaduje trvalý pobyt na území Českej republiky. Vstupom do Európskej únie sa nevyžaduje povinnosť trvalého pobytu ani znalosť českého jazyku. Stalo sa to jednou z výhod pre zahraničné spoločnosti.

Ak sú splnené všetky podmienky stanovené živnostenským zákon č.455/1991 Z.z., potom fyzická či právnická osoba môže prevádzkovať živnosť. K prevádzkovaniu živnosti je nutné splniť všeobecné podmienky pre udelenie koncesnej listiny alebo živnostenského listu.(1)

Všeobecné podmienky na prevádzkovanie živnosti fyzickými osobami:

- a) Dosiahnutie veku 18 rokov
- b) Spôsobilosť na právne úkony
- c) Bezúhonnosť

Pokiaľ zákon nestanoví inak

- d) Predloženie dokladov o tom, že fyzická osoba podniká na území Českej republiky nemá daňové nedoplatky.

- e) Predloženie dokladu o tom, že fyzická osoba podniká v Českej republiky a nemá nedoplatky na platbách poisťného na sociálne zabezpečenie a príspevku na štátnu politiku zamestnanosti.
- f) odborná spôsobilosť

Pri udelení živnosti musia byť splnené všetky podmienky u všetkých živností. Odborná spôsobilosť pre viazané živnosti je upravená zvláštnymi predpismi uvedenými v prílohe č.2 živnostenského zákona. Ak je v tejto prílohe uvedená odborná spôsobilosť spočívajúca vo vyučení v odbore, alebo stredoškolským vzdelaním, ktoré je ukončené maturitnou skúškou. Odborná spôsobilosť pre koncesovanú živnosť je upravená v prílohe č.3 živnostenského zákona. Odborná spôsobilosť spočíva vo vyučení v odbore alebo ukončením stredoškolského vzdelania maturitnou skúškou.

Ak sa jedná o príslušníka členského štátu Európskej únie a občana Českej republiky, tí sa preukazujú odbornou spôsobilosťou dokladom o uznaní odbornej kvalifikácie, ktoré je vydané uznávacím orgánom podľa zákona o uznaní odbornej kvalifikácie. [1], [7]

1.3 Rozdelenie živností:

Zákon rozdeľuje živnosti na:

1.3.1 Ohlasovacie

1.3.2 Koncesované

1.3.1 Ohlasovacie živnosti

V priemysle komerčnej bezpečnosti využívame remeselné a viazané ohlasovacie živnosti. Podmienkou prevádzkovania remeselných živností je odborná spôsobilosť a to tá, ako sa preukazuje, nie je v prílohe č. 1 stanovené inak:

- a) výučným listom z trojročného odboru a dokladom o vykonaní trojročnej praxe
- b) vysvedčením o ukončení štúdia príslušného odboru, jeho dĺžka je kratšia než štyri roky a doklad o trojročnej praxe
- c) vysvedčením o maturitnej skúške v danom odbore

- d) diplomom o absolvovaní bakalárskeho alebo magisterského štúdia na vysokej škole v danom odbore
- e) doklad o uznaní odbornej kvalifikácie

Podmienkou pri prevádzkovaní viazaných živností je odborná spôsobilosť uvedená v prílohe č. 2 živnostenského zákona. Odborná spôsobilosť spočíva vo vyučení v odbore alebo ukončením stredoškolského vzdelania maturitnou skúškou, dokladom o vykonaní štvorročnej praxe. Odborná spôsobilosť sa môže preukázať dokladom o uznaní odbornej kvalifikácie. Uznanie o odbornej spôsobilosti vydáva zvláštny orgán stanovený zákonom. Pokiaľ fyzická osoba, alebo jej zodpovedný zástupca už činnosť prevádzkoval, odbornú spôsobilosť nemusí dokazovať ak vykonával aspoň polovicu požadovanej praxe.

Živnostenský list

Fyzická osoba, ktorá prevádzkuje ohlasovaciu živnosť, je povinná to ohlásiť živnostenskému úradu v mieste bydliska na území Českej republiky. Právnická osoba, ktorá prevádzkuje ohlasovaciu živnosť je povinná to oznámiť živnostenskému úradu podľa svojho sídla. Zahraničná fyzická osoba, ktorá za účelom podnikania chce na území Českej republiky zriadiť podnik, ohlasuje živnosť živnostenského úradu. Podnikateľ pri ohlásení živnosti je povinný uviesť predmet podnikania.

Vydanie živnostenského listu

Ak podnikateľ spĺňa podmienky stanovené živnostenským zákonom a netrvá prekážka prevádzkovania živnosti, živnostenský úrad vydá podnikateľovi najneskôr do 15 dní odo dňa, kedy mu bolo ohlásenie živnosti doručené. Podnikateľ je povinný oznámiť živnostenskému úradu všetky zmeny a doplnenia týkajúce sa údajov a dokladov, ktoré sú stanovené pre ohlásenie živnosti.

1.3.2 Koncesovaná živnosť

Fyzická osoba, ktorá chce prevádzkovať koncesovanú živnosť je povinná požiadať živnostenský úrad o vydanie koncesie podľa jej bydliska. Právnická osoba je povinná požiadať o vydanie koncesie miestny živnostenský úrad podľa sídla firmy. Zahraničná fyzická osoba, ktorá za účelom podnikania nezriaďuje na území ČR organizačnú zložku,

podáva žiadosť o koncesiu živnostenskému úradu podľa príslušného miesta povoleného pobytu na území Českej republiky. Ak nie je možné miestnu príslušnosť živnostenského úradu pre túto osobu určiť podľa miesta povoleného pobytu v ČR, je miestne príslušný živnostenský úrad podľa jeho miesta podnikania na území ČR. Zahraničná právnická osoba podáva žiadosť o koncesiu živnostenskému úradu príslušného podľa umiestnenia organizačnej zložky podniku na území ČR. Predmet podnikania je treba v žiadosti o koncesiu uviesť v úplnom alebo čiastočnom rozsahu podľa prílohy č.3 živnostenského zákona. Ak sú na prevádzkovanie živnosti stanovené podmienky odbornej spôsobilosti k žiadosti o koncesiu priloží:

- fyzická osoba doklad preukazujúci jej odbornú spôsobilosť, poprípade doklad o odbornej spôsobilosti zodpovedného zástupcu
- právnická osoba preukazujúci odbornú spôsobilosť

Ak zistí živnostenský úrad, že náležitosti žiadosti o koncesiu nie sú splnené, živnostenský úrad vyzve podnikateľa do 30 dní od doručenia žiadosti k odstráneniu závad.

Podnikateľovi je stanovený termín odstránenia závad, najmenej však 15 dní. Ak podnikateľ odstráni závadu v stanovenom termíne, živnostenský úrad mu predloží žiadosť o koncesiu. Orgán je povinný zaujať stanovisko do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti pokiaľ v prílohe č. 3 nie je stanovené ináč.

Pred rozhodnutím o koncesii, živnostenský úrad zisťuje podmienky pre prevádzkovanie živnosti. Živnostenský úrad je oprávnený žiadosť zamietnuť, ak nie je splnená určitá podmienka. Živnostenský úrad rozhodne o žiadosti o koncesii do 60 dní odo dňa podania žiadosti, pokiaľ v prílohe č. 3 nie je stanovené ináč. Koncesnú listinu živnostenský úrad vydá podnikateľovi do 15 dní odo dňa nadobudnutia právnej moci rozhodnutia o udelení koncesie. V rozhodnutí o udelení koncesie živnostenský úrad uvedie podľa §54 odst. 2 podľa živnostenského zákona č. 455/1991 Z.z. [1], [7], [2]

1.4. Koncesovaná živnosť na prepravu, nákup, predaj, požičiavanie, uschovávanie, znehodnocovanie a ničenie zbraní a streliva

Úpravou zákona o zbraniach č. 119/2002 Z.z. Bol upravený aj živnostenský zákon. Zákon komplexne upravuje celú oblasť zbraní a streliva, či už od vydávania preukazov a zbrojných licencií, registrácii zbraní a vydávaním preukazov zbraní, cez vývoz, dovoz, tranzit zbraní, až po prevádzkovanie strelníc a informačných systémov o zbraniach a

strelive. Nevzťahuje sa to na zbrane a strelivo, vojenskú muníciu, ktoré sú nadobudnuté a držané vo výzbroji ozbrojených síl, bezpečnostných zložiek a ozbrojených zborov Českej republiky. Nevzťahuje sa to ani na zbrane a strelivo vo vlastníctve štátu, ktoré sú určené k zbierkovým účelom. V súvislosti s tým boli príslušné odbory živností vymedzené tak, že sa týkajú iba zbraní, ktoré podliehajú registrácii podľa zákona.

Do živnostenského zákona o koncesovanej živnosti skupiny 302 Živnostenského zákona patrí živnosť:

1.4.1 vývoj, výroba, opravy, úpravy, preprava, nákup, predaj, požičiavanie, uschovávanie, znehodnocovanie a ničenie zbraní

Obsahovou náplňou živností je vývoj a výroba zbraní, pri odstraňovaní závad zbraní a meneníu ich vlastností podľa objednávky, prevádzkovanie údržby, montáže, preprava zbraní do určeného miesta, nákup a predaj zbraní, požičiavanie zbraní, uschovávanie a riadne opatrovanie zbraní prevzatých do úschovy a znehodnotenie a ničenie zbraní.

Za odbornú spôsobilosť podľa Živnostenského zákona č.455/1991 Z.z. §27 sa požaduje:

- vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore technického zamerania a 3 roky praxe v odbore
- úplné stredné odborné vzdelanie v študijnom odbore technického zamerania a 3 roky praxe v odbore
- vyučený v trojročnom učebnom odbore puškár alebo nástrojár so špecializáciou na zbrane a 3 roky praxe v danom odbore

Odborná spôsobilosť podľa §21 a 22 zákona č. 455/1991 Z.z. pre nákup, predaj, prepravu, požičiavanie a úschovu zbraní sa vyžaduje:

- vysokoškolské vzdelanie v oblasti ekonómie, alebo vojenstva a 1 rok praxe v obchodnej činnosti so zbraňami a strelivom
- úplné stredoškolské odborné vzdelanie v študijnom odbore ekonomického zamerania a 2 roky praxe v obchodnej činnosti
- vyučený v trojročnom učebnom odbore predavač so špecializáciou na zbrane a strelivo alebo v príbuznom odbore a 3 roky praxe v obchodnej činnosti

- vyučený v trojročnom učebnom odbore puškár alebo nástrojár so špecializáciou na zbrane a trojročnou praxou v odbore alebo 1 rok praxe v obchodnej činnosti so zbraňami a strelivom

K žiadosti o udelení koncesie sa vyjadruje Ministerstvo vnútra Českej republiky.

Základnými právnymi predpismi, ktorými sa riadi prevádzkovanie živností sú zákony a to, zákon č. 119/2002 Z.z. o strelných zbraniach, streliva a zákon č. 156/2000 Z.z. o overovaní strelných zbraní, streliva a pyrotechnických predmetov. V Českej republike je približne cca 1000 koncesií v danom odbore. (1)

1.4.2 Vývoj, výroba, opravy, úpravy, predaj, požičiavanie, uschovávanie, preprava, znehodnocovanie a ničenie streliva

Náplňou tejto živnosti je vývoj, výroba streliva do zbraní podliehajúcich registráciu podľa zvláštneho zákona, opravy, úpravy, nákup a predaj streliva, preprava streliva do určeného miesta a vydávaním určitému príjemcovi, uschovávanie a riadne opatrovanie do úschovy prevzatého streliva, ničenia a znehodnocovania streliva.

Odborná a zvláštna spôsobilosť podľa §27 sa považuje podľa živnostenského zákona č.455/1991 Z.z.:

- odborná spôsobilosť pre odbor vývoj, výroba, opravy, úpravy, preprava, nákup, predaj, požičiavanie, uschovávanie a znehodnocovanie a ničenie zbraní
- pre výrobu, opravy, úpravy, znehodnocovanie a ničenie streliva sa vyžaduje preukaz pyrotechnika a dosiahnutie 21 rokov
- pre vývoj streliva sa vyžaduje vysokoškolské vzdelanie v oblasti technických vied a technológií v študijnom odbore teórie a technológie výbušnín

K žiadosti o koncesiu sa vyjadrujú príslušné ústredné orgány štátnej správy Českej republiky. Základnými predpismi, ktorými sa riadi prevádzkovanie živnosti sú zákon č. 119/2002 Z.z., zákon č. 156/2000 Z.z. a pre vývoj a výrobu streliva je zákon č. 61/1988 Z.z. o baníckej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe.(1)

1.5 Prevádzkovanie strelníc

Náplňou živností je poskytovanie priestoru strelnice k náuke a nácviku streľby a prevádzanie ostrých striel zo strelných zbraní. Odborná spôsobilosť sa vyžaduje podľa živnostenského zákona č. 455/1991 Z.z. §27 ukončené vysokoškolské vzdelanie v oblasti vojenstva, polície a 2 roky praxe v riadení striel alebo stredoškolské vzdelanie na vojenskej alebo policajnej škole zakončené maturitnou skúškou a 2 roky praxe v riadení striel. Osoba, ktorá má preukaz rozhodcu alebo trénera striel a 3 roky praxe v riadení striel alebo prevádzkovaní strelníc. K žiadosti o koncesiu sa vyjadruje Ministerstvo vnútra. Právny predpisom s prevádzkovaní tejto živnosti je zákon č. 119/2002 Z.z. (1)

1.5.1 Zbrojný preukaz

Zbrojným preukazom je verejná listina, ktorá fyzickú osobu oprávňuje k nadobudnutiu vlastníctva a držania zbrane alebo streliva do týchto zbraní v rozsahu oprávnenia stanovených pre jednotlivé skupiny zbrojného preukazu a v rozsahu týchto oprávnení k ich noseniu. Zbrojný preukaz je vydaný na 5 rokov. Preukaz môže byť vydaný na základe posudku o zdravotnej spôsobilosti s danou platnosťou, ktorá je kratšia ako 5 rokov.

Zbrojný preukaz sa člení podľa účelu užívania zbrane, streliva a podľa rozsahu oprávnenia do skupín:

- ❖ Zbrojný preukaz skupiny A – k zberateľským účelom
- ❖ Zbrojný preukaz skupiny B – k športovým účelom
- ❖ Zbrojný preukaz skupiny C – k loveckým účelom
- ❖ Zbrojný preukaz skupiny D - k výkonu zamestnania alebo povolania
- ❖ Zbrojný preukaz skupiny E - k ochrane života, zdravia alebo majetku

Podnikateľ, ktorý podniká na základe koncesovanej živnosti, pri svojom povolaní v oblasti priemyslu komerčnej bezpečnosti využíva Zbrojný preukaz skupiny D a preukaz skupiny E k ochrane života, zdravia alebo majetku.

❖ Zbrojný preukaz skupiny D - §28 zákona č. 119/2002 Sb.

Fyzická osoba, ktorá je staršia ako 18 rokov a je spôsobilá k právnym úkonom môže nadobúdať do vlastníctva a držania zbraň, či streliva do tejto zbrane kategórie D.

Držiteľ zbrojného preukazu skupiny D je oprávnený pri výkone zamestnania alebo povolania nosiť alebo držať zbraň kategórie A, B alebo C, na ktorú nemá jeho zamestnávateľ vydaný preukaz zbrane k účelom, pre ktoré bola vydaná zbrojná licencia, a nosiť najviac dve zbrane v miestach, kam má verejnosť voľný prístup; krátku zbraň nesmie nosiť aby bola viditeľná. Zamestnanec obce, ktorý je zaradený do obecnej polície alebo zamestnanec Českej národnej banky zaisťujúci fyzickú ochranu objektov banky môže nosiť krátku zbraň viditeľne len v súvislosti s plnením svojich pracovných povinností.

❖ Zbrojný preukaz skupiny E

Držiteľ zbrojného preukazu skupiny E je oprávnený nadobúdať do vlastníctva a držať, nosiť zbraň kategórie A, na ktorú mu bola udelená výnimka, zbraň kategórie B, na ktorú mu bolo vydané povolenie alebo zbraň kategórie C. Držiteľ je oprávnený nadobúdať do vlastníctva strelivo alebo jednotlivé diely nábojov iba do zbrane, ktorú je oprávnený držať a to po predložení preukazu zbrane, a môže nosiť najviac 2 zbrane. Držiteľ zbrojného preukazu smie zo zbrane, ktorú je oprávnený držať, strieľať iba v miestach, kde je k tomu oprávnený podľa právnych predpisov alebo na strelnici. [7], [11]

1.5.2 Vydanie zbrojného oprávnenia

Zbrojný preukaz vydáva príslušný útvar polície na základe žiadosti, ktorú podá fyzická osoba na predpísanom tlačive. Oprávnenie sa vydáva z dôvodu:

- o pri prevádzkovaní koncesovaných živností v odbore zbraní a streliva
- o pri prevádzkovaní súkromných bezpečnostných služieb
- o pri uskutočňovaní športovej a záujmovej činnosti
- o pri prevádzkovaní múzejných a zberateľských činností
- o pri zabezpečovaní výcviku a náuky v streľbe
- o pri zabezpečovaní úloh verejnej správy

1.5.3 Nosenie a držanie zbrane

Tieto pojmy upravuje zákon o strelných zbraňach a strelive. Pod pojmom držanie zbrane a streliva rozumieme možnosť mať zbraň a strelivo u seba alebo ináč prechovávať v stave vylučujúcom ich okamžité použitie. Nosením zbrane a streliva rozumieme mať možnosť u seba zbraň a strelivo alebo ináč prechovávať vo stave umožňujúcim jej okamžité použitie. Stavom zbrane vylučujúcej jej okamžité použitie je stav, kedy zbraň nieje nabitá nábojmi v zásobníku, nábojovej stránke, alebo nábojovej komore, pričom zásobníky sú vždy prázdne. Zbraňou určenou k ochrane zdravia, života a majetku je pištoľ alebo revolver o celkovej dĺžke zbrane menšej ako 350 mm pre použitie náboja s nábojnicou kratšou ako 35 mm a palné zbrane skonštruované k vystreľovaniu striel energetickým zaťažením prierezu strely najviac 25 J/cm².

Podľa zákona sa zbrane a strelivo delí do skupín:

- zakázané zbrane, zakázané strelivo alebo zakázané doplnky zbraní kategórie A
- zbrane podliehajúce povoleniu – kategórie B
- zbrane podliehajúce ohláseniu – kategórie C
- ostatné zbrane – kategórie D
- strelivo do zbraní kategórie A až D

1.6 Koncesná živnosť v náuke a výcviku v strel'be zo zbraní

Živnosť, ktorá sa zaoberá náukou teórie strel'by vrátane vyučovania súvisiacich právnych predpisov, bezpečnostného a zdravotníckeho minima, vedením nácviku a prevádzaniu strel'by zo zbrane. Odbornou spôsobilosťou, ktorou sa musí preukázať podnikateľ je vysokoškolské vzdelanie v oblasti vojenstva, polície, telovýchovy a športu s 2 ročnou praxou v riadení striel alebo stredoškolským vzdelaním na vojenskej alebo policajnej škole zakončené maturitnou skúškou s 2 ročnou praxou v riadení striel. Podnikateľ môže byť oprávnený odbornou spôsobilosťou s preukazom rozhodcu alebo trénera striel minimálnou 3 ročnou praxou v riadení striel alebo prevádzkovaní strelníc.

1.7 Živnosť spojená s poskytovaním technických služieb k ochrane majetku a osôb

Obsahom živnosti je projektovanie, montáž, údržba, revízia a opravy elektronických zabezpečovacích systémov k ochrane majetku a osôb pred neoprávnenými zásahmi vrátane zabezpečovacích systémov a zariadení umožňujúcich sledovania pohybu a prejavov osôb v objektoch a ich okolí. Patrí sem aj montáž, údržba, revízia a správa mechanických zabezpečovacích systémov, ktoré zvyšujú účinnosť bežných štandardov zabezpečení majetku a osôb.

Odbornú spôsobilosť, ktorú vyžaduje živnostenský zákon pri vykonávaní činnosti je mať vysokoškolské vzdelanie v príslušnej oblasti a 1 rok praxe v odbore alebo úplné stredoškolské vzdelanie v odbore a 2 roky praxe v danom odbore, či vyučenie v trojročnom učebnom odbore s 3 ročnou praxou.

Podmienka bezúhonnosti všetkých zamestnanov je uľežená zákonom.

Technické služby k ochrane majetku a osôb využívajú pri svojej činnosti technické prostriedky, ktoré sú určené na ochranu osôb a majetku. S touto problematikou ochrany majetku a osôb sme sa už stretli v minulosti. Pri svojom kontakte s okolím si človek postupne rozvíjal schopnosť používať predmety k obrane.

Podľa technického princípu na ktorom sú tieto technické prostriedky založené a predmetom, ktorý majú chrániť rozdeľujeme ich na:

1. Podľa predmetu, ktorý chránia poznáme

- technické prostriedky k ochrane života a zdravia fyzických osôb
- technické prostriedky k ochrane majetku
- technické prostriedky k ochrane informácií

2. Podľa nebezpečia alebo rizika ktoré ochraňujú členíme

- technické prostriedky určené pre ochranu pred úmyselným útokom páchatel'a
- technické prostriedky určené pre ochranu pred živelnými udalosťami
- technické prostriedky určené pre ochranu pred prevádzkovými haváriami
- technické prostriedky určené pre ochranu prede úmyselným opomínaním

Ak technické prostriedky triedime podľa ich základného technického princípu, na ktorom sú založené ich rozdeľujeme:

1.7.1 mechanické zábranné systémy

1.7.2 elektrické a elektronické systémy

1.7.1 medzi mechanické zábranné prostriedky patria:

- mreže
- zámky
- závary
- rolety
- úložné objekty
- ploty
- bezpečnostné dvere
- bezpečnostné fólie a sklá

1.7.2 elektrické a elektronické systémy

- elektrická zabezpečovacia signalizácia
- elektrická požiarne signalizácia
- kamerové systémy
- vstupné systémy
- komunikačné systémy
- pulty centralizovanej ochrany
- systém kontroly strážnej služby
- prostriedky pre detekciu látok
- technické prostriedky proti aktívnemu a pasívnemu odpočúvaní

[4]

1.8 Podniky zajišťující strážení majetku a osob, které podnikají na základě živnosti

Zákon upravuje činnost při které je poskytování služeb spojené so strážnou službou a ochranou nemotného a hmotného majetku. Patří sem zajišťování pořádku v místech konání veřejného shromažďování, slávností, sportových udalostiach podľa pokynov objednávateľa, vyhodnotenia bezpečnostných rizík a spracovania plánu ochrany a prevádzkovaní centrálnych pultov ochrany.

Vyžadovaná odborná spôsobilosť je dosiahnutím úplného stredoškolského vzdelania alebo úplného stredoškolského odborného vzdelania. Podľa živnostenského zákona o živnostenskom podnikaní sa vyžaduje bezúhonnosť všetkých zamestnancov. K žiadosti o udelení koncesie sa vyjadruje Ministerstvo vnútra.

Predmetom záujmu bezpečnosti je ochrana:

- Osôb
- Nemotného majetku
- Hmotného majetku

Chránené vlastníctvo

Osoby	Hmotný majetok	Nemotný majetok
-------	----------------	-----------------

Tab. 1

Vlastníci

Fyzické osoby	Právníkové osoby	Štát
---------------	------------------	------

Tab. 2

1.9 Živnost' na prevádzkovanie súkromných detektívnych služieb

Súkromné detektívne služby na báze komerčného charakteru predstavujú veľký význam pre spoločnosť. Služby súkromných detektívov sú schopné za úplatu poskytnúť kvalifikované služby a na profesionálnom základe zaistiť špecifické služby ako občanom tak aj súkromným podnikateľom a organizáciám. Do doby znovuzrodenia súkromných bezpečnostných služieb a v rámci nich v Českej republike nemala fyzická ani právnická osoba možnosť v záležitostiach nespádajúcich do kompetencie polície ČR alebo nespádajúcich do činnosti advokátov tieto služby niekde získať. Týkalo sa to problémom vyhľadávania dlžníkov pre potreby obhajoby či informáciách o obchodných partneroch. Súkromné bezpečnostné služby prispievajú k prehĺbeniu právnej istoty občana. Podľa živnostenského zákona č. 455/1991 Z.z. ide o prevádzkovanie služieb, ktoré sú spojené s hľadaním majetku a osôb, zisťovaním skutočností, ktoré môžu slúžiť ako dôkazové prostriedky v riadení pred súdom. So získavaním informácií týkajúcich sa osobného stavu občanov, fyzických alebo právnických osôb - ich majetkových pomerov, so získavaním informácií týkajúcich sa s vymáhaním pohľadávok či protiprávne jednanie ohrozujúce obchodné tajomstvo. Podnikateľ, ktorý prevádzkuje služby súkromných detektívov musí mať odbornú spôsobilosť a to úplným stredoškolským vzdelaním alebo úplným stredoškolským odborným vzdelaním. Vyžaduje sa bezúhonnosť všetkých zamestnancov. K žiadosti o udelenie koncesie sa vyjadruje Ministerstvo vnútra. [1], [4]

1.9.1 Miesto súkromných detektívnych služieb v systéme súkromných bezpečnostných agentúr

Prvý návrh zákona o týchto službách po roku 1989 bol koncipovaný ako návrh zákona o súkromných detektívnych a bezpečnostných službách. V tomto návrhu sa za súkromnú bezpečnostnú službu považovala činnosť jednotlivca alebo neštátnych organizácií, ktoré

spočívali v organizovaní a zaisťovaní ochrany osôb, vecí a objektov na základe zmluvy s fyzickou alebo právnickou osobou. Súkromnou detektívnou službou sa považovala činnosť jednotlivca alebo skupiny, ktorá spočívala v pátraní po osobách, veciach a v získavaní informácií na základe zmluvy.

V súčasnej dobe súkromné detektívne služby veľmi prispievajú k prehĺbovaniu právnej istoty občana. Občan Českej republiky už nemusí byť odkázaný len na činnosť Polície ČR, ale tak isto si môže občan preveriť problém a riešenie súkromnou agentúrou. [2], [3]

V užšom slova zmysle sa za súkromnú bezpečnostnú službu rozumie:

- **strážna služba**
- **detektívna služba**

V širšom slova zmysle sa pod pojmom súkromnej bezpečnostnej služby rozumie vedľa strážnej a detektívnej služby prevádzkovanie alebo ako podnikanie aj:

- vlastná ochrana, ktorá je realizovaná vlastnými zamestnancami
- technické služby k ochrane majetku a osôb

1.9.2 Miesto súkromných detektívnych služieb v právnom štáte

V právnom štáte majú súkromné bezpečnostné agentúry majú svoje nezastupiteľné miesto. Súkromné detektívne služby majú miesto všade tam, kde z najrôznejších dôvodov nepomôže policajný ani súdny aparát.

2 ABSENCIA ZÁKONA O PREVÁDZKOVANÍ SÚKROMNÝCH BEZPEČNOSTNÝCH SLUŽIEB

V Českej republike ako som uviedla v opísaní v prvom bode, firmy súkromnej bezpečnosti podnikajú na základe živnostenského zákona č. 455/1991 Z.z. Vieme, že nám chýba zákon o súkromných bezpečnostných službách. Právna úprava pre poskytovanie služieb v priemysle komerčnej bezpečnosti je riadená živnostenským zákonom. Ten ako jediný upravuje a definuje činnosť podnikania na základe živnostenského oprávnenia zákona č. 455/1991 Z.z. o Živnostenskom podnikaní. Za dôležitý právny predpis považujeme Listinu základných práv a slobôd. Porušenie akéhokoľvek práva rieši Trestný zákon č. 140/1961 Z.z., v znení neskorších predpisov. Trestné právo je významným odvetvím českého verejného práva, jeho úlohou je chrániť dôležité spoločenské vzťahy pred ostatnými trestnými činmi tým, že určuje čo je trestným činom a stanovuje tresty aj ochranné opatrenia, ktoré páchatelom Českej republiky ukladajú súdy. Trestný zákon je veľmi obsiahli a preto si vyberiem podrobnejšie rozoberanie podmienok nutnej obrany a krajnej núdze, pretože práve s týmito paragrafmi sa pri výkone funkcie v priemysle komerčnej bezpečnosti stretávame.

Pod pojmom okolnosti vylučujúce protiprávnosť rozumieme okolnosti, ktoré spôsobujú, že čin, ktorý so svojimi rysmi sa podobá trestnému činu, nie je nebezpečný pre spoločnosť.

Medzi tieto okolnosti patrí:

- Nutná obrana
- Krajná núdza
- Oprávnené použitie zbrane
- Zvolenie poškodeného
- Plnenie zákonnej povinnosti alebo rozkazu
- Výkon práva a povolania
- Športové riziko
- Riziko pri výrobe a výskumu

Z okolností vylučujúcich protiprávnosť upravuje trestný zákon podrobnejšie nutnú obranu §13, a krajnú núdzu §14. Oprávnenie použiť zbraň upravuje §15. Ostatné okolnosti vylučujúce protiprávnosť pri výkone práva a povolania upravujú iné právne odvetvia.

2. 1 Pojem a podmienky nutnej obrany - §13 trestného zákona

„Čin inak trestný, ktorý niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený trestným zákonom, nie je trestným činom. Nejde o nutnú obranu a bola obrana zjavne neprimeraná spôsobu útoku.

Podstatou nutnej obrany je teda odvrátenie útoku.

Ak niekto odvracia útok, vyplýva z toho že k činu v nutnej obrane je oprávnený ktokoľvek. Takže každá osoba môže odvrátiť útok, aj keby ten útok nesmeroval priamo proti nej.

2.1.1 Podmienky nutnej obrany

a) útok ohrozuje spoločenské vzťahy a záujmy chránené trestným zákonom

Táto ochrana sa netýka záujmu jednotlivca, ale v záujmu spoločnosti, štátu, právnických osôb. Útok páchatel'a môže byť vedený na život a zdravie, ale taktiež proti majetku. Chránenec môže chrániť nielen svoje záujmy, ale aj záujmy niekoho iného. Spravidla ide o útok človeka, vylúčený však nie je ani útok poštvaného zvieraťa. Obrana vždy smeruje proti útočníkovi. Ak by sa osoby vzájomne napadali, nejde o nutnú obranu. Nutná obrana nie je prístupná proti zámerne vyprovokovanému útoku. Musí ísť o skutočný útok.

b) útok priamo hrozí alebo trvá

Priamy útok je taký, ktorý bezprostredne nastať. Nemusíme vyčkávať. Za priamo hroziaci útok je možno považovať aj pokus o trestný čin. Nutná obrana však nieje prístupná proti útoku pripravovanému, ktorý ešte nehrozí bezprostredne, je však prístupná aj proti útoku trvácemu, útoku neukončenému. Útok ešte trvá aj keď trestný čin, ním bol útok uskutočnený páchatel' dokonal. Proti útoku ukončenému však obrana nie je prístupná.

c) primeranosť obrany

Primeranosť je zákonom stanovená, že ak nejde o nutnú obranu, ak bola vcelku zjavne neprimeraná spôsobom útoku. Z pojmu vcelku môžeme vyvodiť záver, že nejde o nutnú obranu ak bude v očividnom hrubom pomere k spôsobu útoku. Obrana musí byť tak intenzívna, aby útok odvrátila. Musí byť silnejšia než útok. Útočníkovi môžeme spôsobiť aj väčšiu škodu, než hrozila z jeho útoku, nesmie však byť medzi útokom a obranou hrubý nepomer. Pri posúdení primeranosti nutnej obrany sú porovnané aj prostriedky ktoré použil útočník, či obranca a ich použitie a výsledok. Obrana nesmie byť obmedzená na pasívnom odrazení rán a ustupovania. Útok môžeme odrážať aj aktívnou obranou. Tým sa z obrancu nestáva útočník. Neexistujú pravidlá pre posúdenie primeranosti obrany. Súd musí riešiť, či v konkrétnom prípade boli splnené zákonné podmienky vyplývajúce z §13 trestného zákona. Mali by pritom rešpektovať zmysly inštitútu nutnej obrany.

Pri vybočení z medzí nutnej obrany pôjde vtedy, ak nebude splnená niektorá zákonných podmienok:

- a) obrana bola zjavne neprimeraná spôsobu útoku
- b) obrana nebola s útokom súčasná, lebo útok ešte priamo nehrozil a obrana sa prejavila v dobe, keď útok už skončil
- c) odvracal sa neexistujúci útok

Vybočením z medze nutnej obrany je spoločensky nutné a taktiež podľa tohto zákona, aký trestný čin je v jednaní páchatelom spozorovaný. Trestný čin môže byť nedbanlivý alebo úmyselný . [7], [12]

2.1.2 Pojem a podmienka krajnej núdze - § 14 tr. zákona

Trestný čin, ktorým niekto odvracia nebezpečie priamo hroziace záujmu chráneného týmto zákonom, nie je trestným činom.

Nejde o krajnú núdzu, keď bolo možno toto nebezpečie za daných okolností odvrátiť ináč, alebo spôsobené následky sú vážne, závažnejšie než tie, ktoré hrozili.

Pri krajnej núdzi ide o stretnutí dvoch právom chránených záujmov, pričom na záchranu jedného z nich je nutné obetovať záujem druhý. V inom prípade poškodiť majetok, aby mohol byť zachránený ľudský život. Stav krajnej núdzi vylučuje protiprávnosť aj nebezpečnosť činu pre spoločnosť.

K činu krajnej núdzi je oprávnený každý občan, nie iba ten ktorého záujmy sú ohrozené, ale aj záujmy ohrozené nie sú.

Podmienky krajnej núdze:

- Odvracia sa nebezpečie, ktoré hrozí záujmom chránených trestným zákonom

Pôvod nebezpečia s pravidla nerozhoduje. Pôvod môže byť spôsobený aj prírodnou silou napr. požiar, povodeň. Človekom, ktorý úmyselne spôsobí pôvod, ale aj rozzúrenými zvieratami. Zákon dovoľuje odvracať nebezpečie hroziace spoločnosti, tak aj jednotlivca.

- Nebezpečie hroziace priamo

Nejde o krajnú núdzu, ak nebezpečie už pominulo a to ani, keď nebezpečie hrozí až v budúcnosti.

- Nebezpečie nemožno za daných okolností odvrátiť ináč;

Ak nebezpečie nemôžeme za daných okolností odvrátiť ináč ako činom v krajnej núdzi (privolaním ďalších osôb). Za predpokladu, že za daných okolností sa tieto podmienky musia skúmať ako celková situácia konkrétneho prípadu, pri ktorej došlo k odvráteniu nebezpečia.

- Spôsobený následok nesmie byť rovnako závažný alebo ešte závažnejší než ten, ktorý hrozil

Porovnáva sa zachraňovaný a obetovaný záujem, pričom krajná núdza je vylúčená tam, kde je jasné, že podľa individuálneho a priemerného úsudku je obetovaný záujem rovnocenný alebo dokonca závažnejší, než záujem zachraňovaný. Prednosť má ochrana života a zdravia pred ochranou majetku. Porucha chránených vzťahov je obecné závažnejšia než jej ohrozenie.

Ak ide o následok rovnako závažný ako závažnejší než ten, ktorý hrozil, je potrebné rozhodnúť v každom jednotlivom prípade v súvislosti so všetkými okolnosťami. Pri uvedení príkladu napr. nepatrné ublíženie na tele človeka, ktorým sa odvracia nebezpečie značného rozsahu na majetku, môže byť následok menej závažný, než ten ktorý hrozil. Je potrebné ináč hodnotiť zdravie človeka, než záujem na ochrane majetku. Nemôžeme obetovať cudzí ľudský život za vlastný.

- Ten, komu nebezpečie hrozí, nemá povinnosť ho znášať

Povinnosť znášať nebezpečie majú osoby, ktoré majú určitý druh povolania. Napríklad vojak pri stretnutí s nepriateľom, hasič, plavčík pri záchrane topiaceho. Tieto osoby sa nebezpečiu nesmú vyhýbať s odkazom na ustanovenie o krajnej núdzi. [7], [5]

2.2 Trestný poriadok

Bezpečnostný pracovník pri svojej činnosti v priemysle komerčnej bezpečnosti nemá nejaké zvláštne oprávnenie k výkone svojich povinností. Ich oprávnenia sú rovnaké

ako u každého občana. Bezpečnostní pracovníci preto využívajú ochrany verejného činiteľa. Pri svojej činnosti sa dostávajú so stykom s trestnými činmi, preto si v ďalšej kapitole povieme o Trestnom poriadku.

Trestný poriadok je upravený zákonom č. 141/1961 Z.z., v znení neskorších predpisov, hlavne §76.

Úlohou orgánov činných v trestnom riadení je zistiť, či bol spáchaný trestný čin. A ak došlo k spáchaniu trestného činu tak rozhodnúť o potrestaní páchateľa. Za týmto účelom je nutné, aby orgány činné v trestnom riadení zahŕňali v rámci predmetného zisťovania určitý, zákonom stanovený postup.

Obmedzenie osobnej slobody pristihnutej pri trestnom čine:

Osobnú slobodu osoby, ktorá bola pristihnutá pri trestnom čine alebo bezprostredne potom, môže obmedziť ktokoľvek, pokiaľ je to nutné podľa §76 Trestného poriadku :

- o k zaisteniu jej totožnosti
- o k zamedzeniu útoku
- o k zaisteniu dôkazov

Osoba, ktorá osobu pristihnutú pri trestnom čine obmedzila na osobnej slobode, je povinná ju prediť hneď vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu. Príslušníkovi ozbrojených síl môže tiež prediť najbližšiemu útvaru ozbrojených síl alebo správcovi posádky. Ak nie je možné osobu ihneď prediť, je nutné niektorému z uvedených orgánov obmedzenia osobnej slobody bez odkladu oznámiť.

Policajný orgán, ktorý zadržanie previedol alebo ktorému bola daná osoba predaná a on rozhodol o jej zadržaní, má povinnosť daný policajný orgán túto osobu vypočuť a zapísať protokol o vypočúvaní.

Potom posudzuje dôvody zadržania a rozhodne o jednom z týchto spôsobov:

- Prepustí danú osobu na slobodu, ak sa po zadržaní dôvody pre ktoré bola zadržaná odpadli

- Pokiaľ osobu neprepustil, musí proti nej zahájiť trestné stíhanie uznesenia, vypočuť ju a predať štátnemu zástupcovi spisový materiál spoločne s protokolom o vypočúvaní osoby s uznesením, pre ktoré trestný čin je stíhaný, aby štátny zástupca mohol podať návrh na vzatie do väzby. Návrh musí policajný orgán predať tak, aby najneskôr do 48 hodín od zadržania bol obvinený predaný súdu
- Po prevedení vypočúvania obvineného môže túto osobu prepustiť, ak pominuli dôvody jej väzby

Zadržaná osoba má právo si zvoliť obhajcu a riadiť sa s ním v priebehu zadržania. Osoba má právo požadovať, aby obhajca bol prítomný pri vypočúvaní podozrivého, ibaže by v tej dobe bol nezastihnutý. Pri vypočúvaní sa primerane používajú ustanovenia o vypočúvaní obvineného podľa §76 odstavca 5 Trestného poriadku zákona č. 141/1961 Z.z., v znení neskorších predpisov.

3 SLOVENSKÝ ZÁKON O SBS

3.1 Zákon o súkromných bezpečnostných službách

Tento zákon priniesol zmenu v oblasti poskytovania služieb v súkromnej bezpečnosti.

Zákon upravuje právne vzťahy, ktoré vznikajú pri poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, ktoré sú v súčasnosti upravené zákonom č. 379/1997 Z.z., o prevádzkovaní súkromných bezpečnostných služieb a podobných činností, o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Z.z., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č.65/1965 Z.z., zákonníka práce, v znení neskorších predpisov. I keď inštitúty v zakotvené v citovanom zákone sa v praxi osvedčili, sedemročná praktická aplikácia zákona poukázala aj na niektoré nedostatky, na ktoré sa musí reagovať komplexnou právnou úpravou.

Zákon má ambíciu skvalitniť služby v oblasti poskytovania súkromnej bezpečnosti, ktorú člení na bezpečnostnú službu, poskytovanú súkromnými bezpečnostnými službami a technickú službu na ochranu majetku a osôb. Z doterajšej strážnej služby a detektívnej služby vyníma ako samostatný druh bezpečnostnej služby odbornú prípravu a poradenstvo strážnej službe a detektívnej službe. Osobám poskytujúcim túto službu novo predpisuje podmienky, ktoré musia splniť, a to nielen z hľadiska odbornej spôsobilosti, najmä vzdelania, ale i z hľadiska bezúhonnosti a spoľahlivosti.

Novelizácia zákona novo upravuje i poskytovanie technickej služby a podriaďuje poskytovanie tejto služby pod režim tohto zákona. Tak sa pri povoľovaní, kontrole a výkone technickej služby odstraňuje doterajšia dvojkoľajnosť, pretože technická služba bola súčasne podriadená pod režim zákona o súkromných bezpečnostných službách a aj pod režim živnostenského zákona.

Možno konštatovať, že cieľom zákona je zohľadniť osobitosti poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a prispieť k ich skvalitneniu tým, že sprísňuje požiadavky na odbornú úroveň (odbornú spôsobilosť a vzdelanie) nielen prevádzkovateľov

týchto služieb, ale i osôb poverených výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva. Návrh zákona súčasne zakotvuje morálne kritéria (prostredníctvom inštitútov bezúhonnosti a spoľahlivosti) zohľadňujúc predovšetkým to, že ide o špecifický druh podnikania, pri ktorom osoby vybavené vecnými bezpečnostnými prostriedkami by mohli nežiadúco zasahovať do práv a slobôd iných. V tomto smere návrh zákona plní i preventívnu funkciu. Na druhej strane sa na účely zákona osobitne upravuje štátny dozor a kontrola, ktoré by mali tiež prispieť k naplneniu účelu zákona.

Tak isto zákon môže pozitívne ovplyvniť kvalitu podnikateľského prostredia v oblasti poskytovania služieb súkromnej bezpečnosti..

S porovnaním s Českou republikou na Slovensku máme zákon o súkromných bezpečnostných službách, ktorý nadobudol platnosť zákonom číslo č.379/1997 Z.z., o Súkromných bezpečnostných službách. Odvtedy bol 3 krát novelizovaný. Tento zákon umožnil sprísnenie podmienok udelenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby právnickým osobám, ale aj fyzickým osobám.

Zákon umožnil úpravu podmienok prevádzkovania súkromných bezpečnostných služieb. Na Slovensku sa za bezpečnostnú službu považuje buďto strážna služba, alebo detektívna služba, ktoré sú vykonávané ako druh podnikateľskej činnosti.

Strážnu službu môžeme chápať ako službu na :

- ochranu majetku na verejnom prístupnom mieste
- ochrana majetku na ostatných verejne prístupných miestach
- ochrana majetku pri prevoze
- ochrana prepravy majetku a osoby
- ochrana osoby
- zabezpečovanie poriadku na mieste zhromaždenia osôb
- prevádzkovanie zabezpečovacieho systému alebo poplachového systému

- vypracovanie plánu ochrany
- poradenstvo týkajúce sa bezpečnostného priemyslu

3.2. Technická služba

Pod týmto pojmom rozumieme o vývoj, výrobu, predaj, projektovanie, montáž, údržba, revízia, opravy zabezpečovacích systémov v priemysle komerčnej bezpečnosti alebo poplachových systémov. Tieto systémy slúžia na ochranu majetku a osôb pred neoprávnenými zásahmi. Hovoríme o zariadeniach, prostredníctvom ktorých sledujeme pohyb osôb v objekte a okolí. Vykonaním podnikateľskej činnosti súvisiacej so zabezpečovaním technických služieb je osoba oprávnená podľa zákona č. 379/1997 Z.z., v znení neskorších predpisov.

Za fyzickú ochranu- predstavuje určitý priamy výkon činnosti, osobou poverenou na vykonávanie fyzickej ochrany.

Technickým prostriedkom sú aj prístroje a zariadenia, ktoré využíva osoba pri fyzickej ochrane alebo pátrania.

Zabezpečovacím systémom- hovoríme o sústave elektrických, elektronických, mechanických súčiastok, ktoré tvoria pevne zabudovanú prekážku zabráňujúcu vstupu osôb, zvierat a do chráneného objektu alebo miesta výstupu zo stráženého objektu, vjazdu dopravného prostriedku.

Poplachovým systémom- za tento systém považujeme sústavu elektrických, elektronických, mechanických súčiastok, ktoré tvoria predmet pevne zabudovaný v objekte, alebo chránenom mieste, ktorý ak vznikne neoprávnený zásah do chráneného objektu, miesta, vyvolá buďto svetelný, zvukový, alebo spolu signál.

Vzdelanie pracovníkov v obore bezpečnostnej služby je získané policajné vzdelanie, odborná príprava v kurzoch v odbore bezpečnostnej služby. Osoba, ktorá sa vzdeláva získa potvrdenie o štúdiu a požadovanú prax.

3.3 Bezpečnostná služba

Na Slovensku zákon č.379/1997 ukladá že bezpečnostnú službu môže prevádzkovať fyzická alebo právnická osoba, ktorej sa udelila licencia. Fyzická alebo právnická osoba si podá žiadosť a riaditeľstvo Policajného zboru rozhodne o udelení licencie. Licencia sa považuje za verejnú listinu a je neprepísaná na inú osobu.

Vznik oprávnenia prevádzkovať bezpečnostnú službu

Pri udelení licencie vzniká právoplatnosť oprávnenia dňom, doručenia udelenia licencie. Osoba, ktorá sa zapisuje do obchodného registra, vzniká oprávnenie dňom zápisu.

Osoba, ktorej má byť udelená licencia musí spĺňať určité podmienky a to:

- vek nad 21 rokov
- spôsobilosť na právne úkony
- bezúhonnosť
- spoľahlivosť
- zdravotná spôsobilosť
- odborná spôsobilosť

Licencia je udelená osobe, ktorá dosiahla 21 rokov. Za bezúhonnosť sa považuje osoba, ktorá nebola trestaná, alebo odsúdená. Spoľahlivosť sa posudzuje vo vzťahu k predmetu podnikania so zreteľom na ochranu života, zdravia v záujme o ochranu poriadku a bezpečnosti. Odbornú a zdravotnú spôsobilosť má osoba, ktorá má vzdelanie stanovené zákonom a vykonala kurzy a skúšky v oblasti bezpečnostnej technológie.

Náležitosti žiadosti o udelenie licencie:

Fyzická osoba pri odovzdaní žiadosti o udelenie licencie je povinná uviesť tieto údaje:

- meno, priezvisko, dátum, titul a miesto narodenia, rodné číslo, trvalý pobyt
- obchodné meno, identifikačné číslo
- predmet a miesto podnikania
- miesto prevádzky
- čas skončenia podnikania

Fyzická osoba k žiadosti o licenciu musí priložiť výpis z registra trestov.

3.4 Zákon o zbraniach a strelive v SR

Na Slovensku právne ošetrené zbrane a strelivo sú zákonom č. 190/2003 Z.z.

„Tento zákon ustanovuje druhy a kategórie strelných zbraní a streliva, podmienky nadobúdania vlastníctva, držania, nosenia a používania zbraní a streliva, práva a povinnosti držiteľov zbraní a streliva, podmienky na vývoz, dovoz a prevoz zbraní a streliva, podmienky zriaďovania a prevádzkovania strelníc, podmienky vystavovania zbraní a streliva“

4 ZHODNOTENIE PRÁVNEJ ÚPRAVY PRE ZJEDNODUŠENIE ÚPRAVY V PRIEMYSLE KOMERČNEJ BEZPEČNOSTI

V mojej práci som sa snažila poukázať na výhody a nevýhody zákona o Slovenských bezpečnostných službách s porovnaním s Českou republikou. Snažila som sa poukázať, či zmena právnej úpravy živnostenského zákona podľa koncesovaných živností má význam pre priemysel komerčnej bezpečnosti. Absenciou zákona o súkromných bezpečnostných službách je nevýhoda jednotnej celistvosti zákona.

Každý subjekt, ktorý podniká so službami súkromných bezpečnostných agentúr, alebo detektívnych služieb musí ovládať znalosť tohto právneho poriadku. Činnosť súkromných bezpečnostných služieb je tak upravovaná zákonmi a to:

- Ústavou ČR č.1/1993 Z.z.
- Listinou základných práv a slobôd č. 2/1993 Z.z
- Obchodným zákonom č. 40/1961 Z.z., v znení neskorších zákonov
- Zákonníkom práce č. 65/1965 Z.z. v znení neskorších zákonov
- Trestným zákonom č.140/1961 Z.z., §13 a 14 v znení neskorších zákonov
- Trestným zákonom č.141/1961 Z.z., §76 v znení neskorších zákonov
- Živnostenským zákonom č. 455/1991 Z.z. v znení neskorších zákonov
- Priestupkovým zákonom č. 200/1990 Z.z., v znení neskorších zákonov
- Zákon o polícii ČR č. 283/1991 Z.z
- Zákonom o Obecnej polícii č. 533/1991 Z.z
- Základov kriminalistiky, opierajúcich sa o súčasný právny poriadok ČR

(7)

Pri popisovaní oboch zákonov, si myslím že úpravou a podmienkami prevádzkovania živnosti na základe živnostenského oprávnenia v Českej republike alebo podľa zákona o Súkromných bezpečnostných službách v Slovenskej republike sa obsahovo a podmienkami nelíšia. Skôr si myslím, že by malo dôjsť k prijatiu novej samostatnej komplexnosti zákona o súkromných bezpečnostných službách. Komplexnosť bude predchádzať rozhádzanému systému právnej úpravy ako je to v súčasnej dobe.

5 ZÁVER

Záverom mojej práce bude zhrnutie bodov, ktoré som vypracovala v práci o živnostenskom podnikaní v priemysle komerčnej bezpečnosti. Zaoberala som sa právnou formou živnostenského podnikania v priemysle komerčnej bezpečnosti.

V prvej časti sa zaoberám činnosťou a službami podnikateľov firiem v priemysle komerčnej bezpečnosti. Podnikateľ vykonáva služby na základe koncesovanej živnosti. V prvej kapitole sú zmienené druhy živností, podmienky udelenia oprávnenia na prevádzku koncesovanej živnosti. Rozoberala som sa podmienkami udelenia koncesie v oblasti Vývoja, výroby, opravy, úpravy, predaj, požičiavania, uschovávania, prepravy, znehodnocovania a ničenia zbraní a streľiva, živnosti spojené s technickými službami, služby súkromných detektívov, služby podnikov zaisťujúcich ochranu osôb a majetku.

V ďalšej časti som rozoberala absenciu zákona o súkromných bezpečnostných službách. Pri zabezpečovaní bezpečnosti alebo obrany využívame Trestný zákon č 140/1961 Z.z v znení neskorších zákonov. Využívame v ňom §13 nutná obrana a § 14 krajnej núdze. Čitateľovi som rozobrala tieto uvedené pojmy paragrafov a snažila som sa o ich ozrejmienie.

V praktickej časti je uvedený zákon č. 379/1997 Z.z v znení neskorších zákonov. Popisujem v ňom činnosť súkromných bezpečnostných služieb na Slovensku. Podmienky udelenia licencie prevádzkovať bezpečnostnú službu v Slovenskej republike. Popis činnosti bezpečnostných agentúr, služieb technickej ochrany a zmieňujem zákon o zbraniach a streľivu, ktorého znalosť sa vyžaduje pri živnostiach spojené s daným odborom, prevádzkovaní strelníc.

V poslednej časti sa dozviete zhodnotenie právnej úpravy pre zjednodušenie zákona v priemysle komerčnej bezpečnosti. Vytvorením zákona o českých súkromných bezpečnostných službách by sa ujednotila úprava do jednotného celku. Komplexnou právnou úpravou by sa ujednotila činnosť súkromných bezpečnostných agentúr.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

Monografická publikácia:

- 1) Poradce 2004/12, 1. vyd, 320s. Český Těšín: s.r.o. ISBN: 1211-2437
- 2) JUDr. Ivo Hrazdára, JUDr. Libor Kovárník, doc.JUDr. František Novotný,Csc,
Použití zbraně a zákon,vyd.1,2000,412s.,Eurounion s.r.o., Praha
ISBN 80-85858-83-5
- 3) Brabec František a kolektiv: Soukromé detektivní služby, vyd.1,1995,200s.
EUROUNION s.r.o, Praha, ISBN 80-85858-16-9
- 4) Brabec František a kol.: Bezpečnost pro firmu, úřad, občana,vyd. Public History
Praha 2001, ISBN 80-86445-04-06 368s.
- 5) JUDr. Vladimír Laucký: Technologie komerční bezpečnosti I, vyd. Univerzita
Tomáše Bati,62s., ISBN 80-7318-194-0
- 6) JUDr. Vladimír Laucký: Technologie komerční bezpečnosti II, vyd.1, 122str.
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně 2004, ISBN 80-7318-231-9
- 7) JUDr.Josef Černý: Evropský výcvikový modul pro základní ostrahu ,1 vyd.
152str.vyd. Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s Asociací soukromých bezp. Služeb
Českej republiky 2002, ISBN 80-7318-107-X
- 8) Poradce: Zákony I/2004 : vyd. Český Těšín, 592str.,2004, ISBN 80-86674-48-7,
- 9) Horzinková Eva: Živnostenský zákon v praxi, Živnostenský zákon č. 579/2002
Z.z., kterým se vyhlašuje úplné znení zák. č. 379/1997 Z.z. zákona o prevádzkovaní
súkromných bezpečnostných služieb a podobných činností
- 10) Dedič Jan:Zákon o živnostenskom podnikaní, 1.vyd. Zlín:Agentúra A98, 1991,
159s.
- 11) google [online]. [2004-12-03]. URL: <<http://www.security.cz/discussion.asp>>.
- 12) google:[online].[2004-12-03]. z URL: <<http://www.ckds.cz/obor/podnikani.html>>.

- 13) google: [online]. [2004-12-03]. Dostupný z URL:
<<http://www.ckds/obor/prokazovani.htm>>.

ZOZNAM TABULIEK:**1) Chránené vlastníctvo**

Osoby	Hmotný majetok	Nehmotný majetok
--------------	-----------------------	-------------------------

2) Vlastníci

Fyzické osoby	Právnické osoby	Štát
----------------------	------------------------	-------------

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

- 1) Priemysel komerčnej bezpečnosti - PKB
- 2) Súkromná detektívna služba - SDS
- 3) Trestného zákona – Tr.z.
- 4) Živnostenského zákona – Ž.z